

Musikterapi – Hospice

Lisbeth Andreassen

Kandidat i musikterapi, ansat på Sct. Maria Hospice Center, Vejle.

I 2000 blev den første musikterapeut ansat på hospice. Indenfor de sidste 3 1/2 år er der blevet udarbejdet to omfattende projekter, som beskriver og dokumenterer musikterapiens betydning for patienter, pårørende og personale (Borch Jensen 2001; Bode 2002). Projekterne har resulteret i 2 faste stillinger på Kamillianergaardens Hospice i Ålborg og på Sct. Maria Hospice Center i Vejle.

Patienterne på hospice er uhelbredeligt syge med forventet kort levetid. Det er patienter, som har været igennem forskellige behandlinger, og hvor der ikke længere er håb om helbredelse. Mange patienter siger, at "nu er der ikke mere at gøre"; - et udtryk for den totale håbløshed.

Men så længe et menneske lever, er der en masse at gøre. Hospice filosofien er kort beskrevet at yde lindrende behandling og omsorg til det **hele** menneske, dvs tage vare på både fysiske, psykiske, sociale og åndelige dimensioner af det enkelte menneske.

I dette brede spektrum spiller musikterapien en væsentlig rolle for mange patienter og pårørende. Typiske mål for musikterapien er smertelindring, kvalmelindring (musik som medicin), angst- og sorgbearbejdning, krisehjælp (psykoterapi), skabe et "rum" hvor patient og pårørende kan få

hjælp til sammen at gennemleve den sidste tid (psykosocialt) og skabe nonverbal kontakt til den bevidstløse patient.

I musikken er det muligt at give udtryk for sin lidelse; sin angst, vrede, frustrationer men også for at udtrykke glæden for livet man har haft. Musikken kan rumme de mange forskellige følelser og stemninger, som den enkelte patient er i kontakt med. Patienten kan udtrykke sig på instrumenter, med sin stemme eller lade afspillet musik afspejle de følelser patienten er i kontakt med. GIM (Guidet Imagery and Music) er den mest anvendte metode. Via fantasirejse til klassisk musik, får patienten mulighed for at blive spejlet i sit udtryk og arbejde symbolsk med det, der fylder.

At fortælle sin livshistorie er en essentiel del af mange terapiforløb. For at kunne forsones sig med det levede liv og nå til accept af livets afslutning, er det vigtigt for mange patienter at få fortalt om sit liv, både det gode og det smertefulde. Musikken kan her være udgangspunktet for fortællingen eller understøtte fortællingen. Ved at lytte til velkendt musik eller synge en sang/salme, som har haft betydning for patienten, kan patienten åbne op for minder fra sit liv og fortælle det som er væsentligt at få formidlet videre.

GIM i arbejdet med en døende kvinde

Lisbeth Andreassen

Karen er en dame på 49 år med brystkræft. Hun er interesseret i musikterapi og ønsker GIM; fantasirejse til klassisk musik. I starten af den første session har K. meget svært ved at slappe af og visualiseringsbilledet, som jeg introducerer, kan hun ikke få fat på. Efter en afspændingsøvelse sætter jeg musikken på og guider hende ind i musikken. Jeg lader hende lytte til et stykke af Chopin. Hun får et stort smil på læberne. Hun får et billede af at flyve på en stor fugl, som bærer hende på sine vinger, og hun kan flyve, hvorhen hun vil. Hun mærker stor frihed og kontrol.

I fortolkningsdelen efter musikrejsen siger hun, at det var en hel fantastisk oplevelse. Hun kunne ikke huske, hvornår hun sidst havde mærket følelsen af frihed og af at være i kontrol.

Karen: "Jeg ligger jo bare her, føler mig bundet til sengen. Jeg har ikke kontrol over min krop længere, jeg ved ikke hvor lang tid jeg endnu lever. Det føles af "H." til. – pause – Jeg bliver helt rørt men også ked af det. Billederne var fantastiske og jeg flyver lidt endnu, men samtidig er det også barsk at blive guidet tilbage til virkelighedens verden som den er her på stuen". Senere bringer jeg håbets dimension ind i samtalen. Jeg nævner at billedet af at blive båret på fuglens vinger også kan symbolisere et håb om at blive båret herfra på en let og smuk måde til det hensides. Når der ikke længere er håb om en fremtid, er det vigtigt at finde andre håb, såsom håbet om en fredelig død og håbet om, at der venter noget godt på den anden side af livet.

Denne fortolkning gav mening for hende, og i de følgende dage guidede hun sig selv af sted på fuglens store vinger. Karen fandt via musikken frem til et håb om og tro på, at overgangen fra liv til død ville blive smuk.

Litteratur

- Aldridge, D. (1999) *Music therapy in Palliative Care*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Bode, M. (2001) *Når ord slipper op...tager musikken over*. KamillianerGaardens Hospice .
- Jensen, L. B. (2000) *At være til stede*. Sct. Maria Hospice Center.
- Renz, M. (2000) *Zeugnisse Sterbender. Todesnähe als Wandlung und letzte Reifung*. Paderborn: Jungfermann Verlag.